

Słownik ortograficzny ucznia

Polecany przez nauczycieli

Najnowsze zasady pisowni

Największy słownik szkolny

GREG
WYDAWNICTWO EDUKACYJNE

Opracowanie haseł:

Urszula Czernichowska

Marek Pul

Wojciech Rzehak

Blanka Turlej

Maria Zagnińska

Opracowanie rozdziału *Ogólne zasady pisowni*:

Wojciech Rzehak

Nadzór merytoryczny:

Wojciech Rzehak, Maria Zagnińska

Redakcja i korekta:

Anna Łęcka

Agnieszka Nawrot

Gabriela Sętkowska Steczek

Agnieszka Woźny

Maria Zagnińska

ISBN 978-83-7517-278-2

© Copyright by Wydawnictwo „GREG”

Kraków

31-979 Kraków, ul. Klasztorna 2B

tel. (12) 680-15-50

www.greg.pl

Księgarnia internetowa: www.greg.pl

Wszystkie prawa zastrzeżone.

Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana
lub przedrukowana bez pisemnej zgody Wydawnictwa „GREG”.
Dotyczy to także przenoszenia danych do systemów komputerowych,
wykonywania fotokopii i mikrofilmów.

skład i łamanie: BROS, Pracownia Słowa

projekt i opracowanie graficzne okładki: Joanna Wypiór

SPIS TREŚCI

OGÓLNE ZASADY PISOWNI	5
Zasady pisowni samogłosek „ó”, „u”	5
Zasady pisowni samogłosek: „ą”, „ę”	6
Zasady pisowni spółgłosek „rz”, „ż”	7
Zasady pisowni spółgłosek „ch”, „h”	8
Zasady użycia liter „j”, „i”	9
Połączenia literowe: „em”, „en”, „om”, „on”	9
Połączenia literowe: „kie” – „gie”, „ke” – „ge”, „kę” – „gę”	10
Połączenie literowe „rz”	10
Zakończenia bezokolicznika	10
Zakończenie rzeczowników: „-stwo”	11
Zakończenia rzeczowników: „-dztwo”, „-ctwo”	11
Zakończenie przymiotników: „-ski”	11
Zakończenia przymiotników: „-dzki”, „-cki”	12
Pisownia dopełniacza liczby pojedynczej rzeczowników rodzaju żeńskiego zakończonych na „-ja”, „-ia”, „-ea” po spółgłoskach	12
Wyrażenia przyimkowe i przyimki złożone	13
Pisownia partykuły: „nie” z różnymi częściami mowy	13
Cząstka: „by” i jej połączenia	15
Przedrostki: „-roz”, „-bez”	16
Przedrostek: „z-” („z-”, „s-”, „ś-”)	17
Przedrostek: „wz-” („wz-”, „weź-”, „ws-”, „wes-”)	17
Pisownia wielkich i małych liter	17
Skróty i skrótowce	22
SKRÓTY ZASTOSOWANE W SŁOWNIKU	4
SŁOWNIK ORTOGRAFICZNY	25

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W SŁOWNIKU

a. – albo
bibl. – biblijny
chrześc. – chrześcijański
dawn. – dawniej
fragm. – fragment
geogr. – geograficzny
gr. – grecki
hitl. – hitlerowski
in. – inaczej
ind. – indyjski
l.mn. – liczba mnoga
l.poj. – liczba pojedyncza
leg. – legendarny
lit. – literacki
mezopot. – mezopotamski
mit. – mitologiczny
ndm – nieodmienny
p. – potocznie
plur. – (pluralis) tylko liczba mnoga
przen. – przerośnięcie
przestarz. – przestarzałe
przym. – przymiotnik
reg. – regionalnie
ros. – rosyjski
rzad. – rzadko
rzym. – rzymski
scen. – sceniczny
sing. – (singularis) tylko liczba pojedyncza
staroż. – starożytny
średn. – średniowieczny
teryt. – terytorialny

OGÓLNE ZASADY PISOWNI

PISOWNIA WYBRANYCH SAMOGŁOSEK

I. „ó” – „u”

Samogłoskę *ó* piszemy tam, gdzie w staropolszczyźnie występowało *o* długie. Współcześnie takie wyrazy oraz, generalnie, zakres pisowni *ó* można rozpoznać dzięki następującym regułom:

1. Jeśli wymienia się na *o* lub *e* (czyli zachodzi oboczność *ó* – *o* lub *ó* – *e*) w innych formach tego samego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych, np. *bród* – *broda*, *dół* – *dołu*, *niósł* – *niosę*, *próg* – *progu*, *prószyć* – *proch*, *ród* – *rody*, *sól* – *sol*; *siódemka* – *siedem*, *wiózł* – *wieźli*, *zbiórka* – *zbierać*.
2. Zawsze w dopełniaczu liczby mnogiej rzeczowników rodzaju męskiego *-ów* oraz w przyrostkach *-ów*, *-ówna*, *-ówka*, np. *chłopców*, *domów*, *głów*, *loków*, *powozów*; *Kraków*, *Rzeszów*, *Tarnów*, *Mikołajczykówna*, *Zajacówna*, *klasówka*, *łapówka*, *parówka*, *żarówka*.
3. W rdzeniach czasowników, jeżeli wymienia się na *a* przy zamianie form jednokrotnych na wielokrotne, np. *skrócić* – *skracać*, *rozprószyć* – *rozpraszacz*, *wrócić* – *wracać* (też: *nawrócić* – *nawracać*, *powrócić* – *powracać*, *zwrócić* – *zwracać*, *zawrócić* – *zawracać*).
4. Na początku kilku wyrazów: *ócz*, *ód*, *ós*, *ósemka*, *ósmy*, *ów*, *ówczesny*, *ówdzie*.
5. Sporadycznie w wyrazach, w których została zachowana pisownia tradycyjna oparta na dawnej wymowie (tzw. *ó* niewymienne), np. *córka*, *góra*, *kłótnia*, *mózg*, *równy*, *żółw*.

Samogłoskę *u* piszemy tam, gdzie w staropolszczyźnie występowała również głoska *u*:

1. Na początku, w środku oraz w zakończeniach większości polskich wyrazów, np. *umowa*, *ulewa*, *ulica*; *artykuł*, *dług*, *gruz*, *lektura*, *mur*, *tłum*; *chłopu*, *ludu*, *progu*, *zarzewiu*.
2. W licznych przyrostkach, takich jak *-uch*, *-ucha*, *-un*, *-unek*, *-ulec*, *-ur*, *-us* itp., np. *pastuch*, *staruch*, *kostucha*, *opiekun*, *zwiastun*, *ratunek*, *hamulec*, *piechur*, *wiarus*.
3. W zakończeniach wyrazów zdrabnianych, np. *-uchna*, *-usia*, *-usieńki*, *-uszek*, *-uś*, *-uszko*, *-utki*, np. *córuchna*, *mamusia*, *malusieńki*, *paluszek*, *tatuś*, *serduszko*, *malutki*.
4. W formach czasu teraźniejszego, trybu rozkazującego, a także imiesłówow przymiotnikowego czynnego oraz przysłówkowego współczesnego, czasowników:
  - a) które w bezokoliczniku kończą się na *-ować*, np. *kupuję*, *kupujesz* (od *kupować*); *żartuj*, *żartujesz* (od *żartować*);

13. Oficjalne **nazwy urzędów, władz, instytucji, szkół, organizacji, towarzystw, jednostek wojskowych** itp., np. *Urząd Wojewódzki, Urząd Rady Ministrów, Urząd Ochrony Państwa, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział Filozoficzny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Jagielloński, Narodowy Bank Polski, Towarzystwo Przyjaciół Sztuki, Organizacja Narodów Zjednoczonych, Światowa Organizacja Zdrowia, Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, Karpacka Brygada Wojsk Ochrony Pogranicza.*

Jeśli w skład nazwy wchodzi wyrazy złożone, to oba człony należy pisać wielką literą, np. *Akademia Górniczo-Hutnicza* (małą literą w tego typu nazwach piszemy tylko spójniki, przyimki, skróty, np. *Szkoła Podstawowa nr 112 im. Stanisława Staszica w Krakowie, Uniwersytet im. Marii Skłodowskiej-Curie*).

14. **Skrótowce literowe i głoskowe** (i, częściowo, **mieszane**) – małymi literami piszemy litery oznaczające zaimki i spójniki, np. *TKKF, UW, URM, WHO, ONZ, PAN, WSiP, SGPiS.*

– skrótowce sylabowe (i, częściowo, mieszane) możemy zapisywać tak, jak inne nazwy własne, np. *Pafawag (PAFAWAG), Cepelia (CPLiA).*

15. Ze względów uczuciowych i grzecznościowych można pisać wielkimi literami:

– wyrazy oznaczające osoby (lub nazwy instytucji), wobec których chcemy wyrazić miłość, podziw, szacunek, np. *Rodzice, Mama, Ojciec, Przyjaciel, Rząd, Sejm, Prezydent, Prezes, Dyrektor, Rektor, Inspektor, Wychowawca;*

– nazwy osób, do których zwracamy się na piśmie, oraz nazwy osób bliskich piszącemu, a także zaimki i przymiotniki do nich się odnoszące, np. *Kochana mamo* (też: *Kochana Mamo*), *Serdecznie Cię zapraszam, Szanowny Panie Prezydencie, Drogi Przyjacielu, oczekuję z niecierpliwością Twojego przyjazdu...*

Małą literą piszemy nazwy pospolite. Zaliczamy do nich m.in.:

1. **Nazwy dni tygodnia, miesięcy, okresów kalendarzowych**, np. *poniedziałek, wtorek, środa, czwartek, tydzień, miesiąc, kwartał, rok, wiek, stulecie, styczeń, luty, październik, listopad, grudzień, karnawał, adwent.*

WYJĄTEK: *Wielki Tydzień: Wielki Czwartek, Wielki Piątek, Wielka Sobota.*

2. **Nazwy okresów historyczno-literackich, epok oraz prądów i kierunków literackich oraz filozoficzno-kulturowych**, np. *antykwizm, średniowiecze, renesans, barok, odrodzenie, romantyzm, realizm, marinizm, konceptyzm, marksizm, kapitalizm, socjalizm, sarmatyzm, reformacja, neoklasycyzm.*

UWAGA: Zapisanie nazw epok dużą literą, np. *Antyk, Średniowiecze* nie jest uznawane za błąd.

WYJĄTEK: *Młoda Polska*.

3. **Nazwy wydarzeń historycznych lub aktów dziejowych**, np. *bitwa pod Studziankami, konfederacja barska, wojna trojańska, pierwsza wojna światowa, druga wojna światowa, powstanie listopadowe, powstanie styczniowe, pokój toruński, traktat wersalski, kongres wiedeński, traktat wersalski*.
4. **Nazwy stron świata**, np. *północ, południe, wschód, południowy zachód* oraz wyrazy pozwalające na oznaczenie położenia geograficznego, np. *długość geograficzna, szerokość geograficzna, równik, równoleżnik, południk, biegun północny, zwrotnik*.
5. **Przymiotniki utworzone od nazw kontynentów, krajów, miejscowości, narodów, plemion, grup etnicznych**, np. *cywilizacja łacińska, kultura europejska, klimat śródziemnomorski, narody afrykańskie, państwa azjatyckie, język polski, język łaciński, kielbasa toruńska, gwara kaszubska, literatura słowiańska, krajobraz śląski, hotele paryskie, zabytki krakowskie*.
6. **Nazwy mieszkańców miast, osiedli i wsi**, np. *krakowianin, poznanianka, paryżanin, wiedenka, żoliborzanin* (mieszkaniec Żoliborza, dzielnicy Warszawy), *sieradzanin* (mieszkaniec Sieradza), *lubomierzanin* (mieszkaniec wsi Lubomierz).
7. **Nazwy współczesnych i historycznych okręgów administracyjnych**, np. *powiat radomski, województwo skierniewickie, województwo krakowskie, gmina białowieska, ziemia łęczycka*.
8. **Nazwy jednostek monetarnych**, np. *złoty, rubel, jen, marka, dolar, frank francuski, frank szwajcarski*; też: *ludwik, napoleon* (jako jednostki walutowe).
9. **Nazwy owoców, warzyw, roślin utworzone od imion własnych**, np. *brukselka, węgierki, katarzynki, klementynki, amerykany, magdalenki*.
10. **Niejednostkowe nazwy postaci mitologicznych, istot występujących w wierzeniach ludowych**, np. *gracje, charyty, nimfy, anioły, wampiry, strzygi, upiory, skrzaty, krasnoludki*.
11. **Nazwy obrzędów, zwyczajów, nabożeństw, zabaw**, np. *sobótka, wykopki, dożynki, mikołajki, walentynki, zaręczyny, oczepiny, zrękowiny, przenosiny, ślub, nabożeństwo, msza, nieszpory*.
12. **Nazwy członków partii, stronnictw politycznych, organizacji społecznych, wyznań**, np. *pepeesowiec, solidarnościowiec, peeselowiec, kapitalista, komunista, katolik, socjaldemokrata, ewangelik, mazowszanka* (członkini zespołu „Mazowsze”).
13. **Nazwy godności współczesnych i historycznych, tytułów naukowych i zawodowych, stopni wojskowych oraz nazwy żołnierzy w zależności**

J

ja D.=Msc. mnie, C.
mnie a. mi, B. mnie
a. mię, N. mną; l.mn.
my, D.=B.=Msc. nas,
C. nam, N. nami

jablecznik -ka, -kiem;
-ki, -ków

jableczny; -ne

jabłko -kiem; -błka,
-błęk

jabłkówka -wkę, -wce;
-wki, -wek

jabłonka -nkę, -nce;
-nki, -nek

jabłoń -oni; -onie, -oni

jacht -chtu, -chcie; -ty,
-tów

jachtklub -bu, -bie;
-by, -bów

jad -jadu, -jadzie; -dy,
-dów

jadać -am, -aja; -aj

jadalnia -ni; -nie, -lni
a. -lní

jadalny; -ni a. -ne

jadłospis -su, -sie; -sy,
-sów

jadowity; -ci a. -te

Jadwiga -idze; -ig

Jadźwing -giem;
-gowie

Jagiellon -nie; -nowie

jagielloński; -scy
a. -skie

Jagiello -łty;
-łowie, -łów;
Władysław Jagiełło,
Władysława Jagiełły,
z Władysławem
Jagiellą

Jagienka -nce, -nkę

jagniátko -kiem; -tka,
-tek

jagnię -ęcia; -ęta, -ąt

jagnięcy; -ce

jagoda -odę, -odzie;
-ody, -ód

jagodnik -ka, -kiem

jagodobranie -nia

jagodowy; -wi a. -we

jagodówka -wkę, -wce;
-wki, -wek

jagodzianka -nkę,
-nce; -nki, -nek

jagódka -dkę, -dce;
-dki, -dek

jaguar -ara, -arze; -ry,
-rów

Jahwe ndm a. **Jehowa**
-wę, -wy

jajczarski; -scy a. -skie

jajczarsko-drobiarski;
-scy a. -skie

jajczarstwo -wie

jajecznica -cę, -cy;
-ice, -ic

jajko -kiem; -ka, jajek

jajnik -ka, -kiem; -ki,
-ków

jajo (przestarz. **jaje**)

-ja, -jem; -ja, jaj

jajogłowy; -wi a. -we

jajowód -wodu,
-wodzie; -wody,
-wodów

jajożyworodność -ści

jajożyworodny; -ne

jak bądź, jak bądź by

jakby (spójnik)

jak by (zaimek)

jak gdyby

jaki, jacy

jaki bądź, jaki by

jakikolwiek,

jacykolwiek

jakikolwiek by

jakiś, jacyś

jakiśkolwiek,

jacyśkolwiek

jaki taki, jaki to

jakiż, jacyż

jakiż by, jakiż to

jakkolwiek

jakkolwiek bądź

jakkolwiek bądź by

jakkolwiekby (spójnik)

jakkolwiek by

(zaimek)

jak najbardziej

jak najchętniej

jak najdłuższy

jak najdroższy

jak najgorzej

jak najkrócej

- jak najpilniejszy**
jak najtaniej
jakobin -nie; -ni, -nów
jakobinizm -zmu,
 -zmie
jakoby
jakościować -ciuję;
 -ciują
jakościowy; -wi a. -we
jako taki, jako tako
jako też, jako to
jakoż, jakożby
jako że (ponieważ)
jako żywo
jak tylko
Jakub -bie; -bowie
Jakucja -cji; przym.
 jakucki
Jakut (mieszkaniec
 Jakucji) -uta, -ucie;
 -uci, -utów
jak wyżej (skrót: jw.)
jakże, jakżeby
jakże to
jakżeż, jakżeżby
jałmużna -nie; -użny,
 -użn
jałmużnik -kiem; -icy,
 -ików
jałowcówka -wkę,
 -wce; -wki, -wek
jałowica -cę, -cy; -ice,
 -ic
jałowiec -wca a. -wcu;
 -wce, -wców
jałowiec -eje; -wiał
jałowizna -iznie
jałowyy; -wi a. -we
jałówka -wkę, -wce;
 -wki, -wek
- Jałta** -łcie, -łtę; przym.
 jałtański
jamnik -ka, -kiem; -ki,
 -ków
jamochłon -na, -nie;
 -ny, -nów
jamochłonny; -ni a. -ne
Jan -na; -nowie
Jan bez Ziemi Jana bez
 Ziemi, z Janem bez
 Ziemi, o Janie bez
 Ziemi
Jan Chrzciciel Jana
 Chrzciciela, z Janem
 Chrzcicielem, o Janie
 Chrzcicielu
Jan Ewangelista
 Jana Ewangelisty,
 z Janem Ewangelistą,
 o Janie Ewangelistcie
Janicki Klemens
 Janicki, Klemensa
 Janickiego,
 o Klemensie
 Janickim
Janina -nie
janek -sie; -si, -sów
Jankiel -la; -lowie,
 -łów
Jan od Krzyża Jana od
 Krzyża, z Janem od
 Krzyża, o Janie od
 Krzyża
jansenista -istę, -iście;
 -iści, -istów
January -rego, -rym
Janus (bóstwo rzym.)
 -sa
jantar (bursztyn) -aru,
 -arze
- Janusz** -sza; -szowie
 a. -sze, -szów
Japonia -nii
japonistyka -yce, -ykę
japonologia -gii, -gię
Japończyk -kiem; -ycy,
 -yków
jar jaru, jarze; -ry, -rów
jard -rda a. -rdu, -rdzie;
 -dy, -dów
Jarek -rka, -rkciem;
 -rkowie
Jarema -mie; -mowie,
 -mów
jarmark -ku, -kiem;
 -ki, -ków
jarmułka -łkę, -łce;
 -łki, -łek
jarmuż -żu
Jarosław (imię) -wa;
 -wowie
Jarosław (miasto) -wia
jarosz -sza; -sze, -szów
 a. -szy
jarować -ruje; -rują
jarowizacja -cji
jarowizować -zuję;
 -zują
jarski; -scy a. -skie
jaryzacja -cji, -cję
jarząbek -bka, -bkiem;
 -bki, -bków
jarzeniowy; -we
jarzeniówka -wkę,
 -wce; -wki, -wek
jarzębina -nie
jarzmo -mie; -ma,
 jarzm a. jarzem
jarzyć się -rzy się
jarzyna -nie; -ny,
 jarzyn

P

pabialgina (lek) -nie

Pacanów -nowa,
-nowie; przym.
pacanowski

pacha pasze; pachy,
pach

pachnąć -nę, -niesz;
-nij; -nął, -nęła, -nęli

pachnieć -nę, -niesz;
-nij; -niał, -niała,
-nieli

pacholę -ęcia; -ęta, -ął
pacholek -łka, -łkiem;
-łki, -łków

pacht -chtu, -chcie;
-chty, -chtów

pachwina -nie

pacierz -rza; -rze, -rzy
pacjent -nta, -ncie;
-nci, -ntów

packa -ckę, -cce; -cki,
-cek

Pacyfik -ku, -kiem

pacyfikacja -cji; -cje,
-cji

pacyfikować -kuje;
-kuja

pacyfista -istę, -iście;
-iści, -istów

pacykarz -rza; -rze,
-rzy

pacykować -kuje; -kuja

paczka -czkę, -czce;
-czki, -czek

paczkarnia -rni; -rnie,
-rni a. -rń

pacta conventa ndm

padaczka -czkę, -czce;
-czki, -czek

padać -am, -aja; -aj

padalec -lca; -lce,
-lców

paddock zob. **padok**

Paderewski Ignacy

Paderewski,

Ignacego

Paderewskiego,

o Ignacym

Paderewskim

padlina -nie

padlinożerny; -ni a. -ne

padok (plac dla koni)

-ku, -kiem; -ki, -ków

padół -dołu, -dole;

-doły, -dołów

padyszach -cha;

-chowie, -chów

Pafawag (= Państwowa

Fabryka Wagonów)

-gu, -giem

pagaj -aja; -aje, -ai

a. -ajów

Paganini Niccolo

Paganini, Niccola

Paganiniego,

o Niccolu Paganinim

pagina -nę, -nie; -iny,

-in

paginacja -cji; -cje, -cji

pagoda -odę, -odzie;
-ody, -ód

pagórek -rka, -rkiem;
-rki, -rków

pajac -ca; -ce, -ców

pajacować -cuje; -cuja

pajak -ka, -kiem; -ki,
-ków

pajda -jdę, -jdzie; -dy,
pajd

pajdokracja -cji, -cję

pajęczyna -nę, -nie;
-yny, -yn

pakiet -etu, -ecie; -ty,
-tów

pakietować -tuje; -tuja

Pakistan -nu, -nie

pakować -kuje; -kuja

pakowalnia -ni; -nie, -ni

pakt -ktu, -kcie;

-ty, -tów: pakt

o nieagresji, Pakt

Północnoatlantycki

paktować -tuje; -tuja

pakuły -ułów a. -uł

pakunek -nku, -nkiem;
-nki, -nków

PAL (Polska Akademia

Literatury) ndm

a. PAL-u, PAL-em

pal -la; -le, -li a. -łów

palacz -cza; -cze, -czy
a. -czów

paladyn -na, -nie; -ni,
-nów

- palant** -anta, -ncie;
-nty, -ntów
- palarnia** -rni; -rnie, -rni
a. -rń
- palatalizacja** -cji, -cję
- palatografia** -fii, -fie
- Palatyn** (wzgórze w star.
Rzymie) -nu, -nie
- palec** -lca; -lce, -lców
- palenisko** -kiem; -iska,
-isk
- palestra** (staroż. szkoła
zapasów) -trę, -trze;
-estry, -estr
- palestrant** -nta, -ncie;
-nci, -ntów
- Palestyna** -nie, -nę;
przym. palestyński
- paleta** -etę, -cie; -ety, -et
- paletko** -tka, -tkiem;
-tka, -tek
- palić** -le, -lisz, -limy;
pal, palcie
- palik** -ka, -kiem; -ki,
ków
- palikować** -kuje; -kuja
- palindrom** -mu, -mie;
-my, -mów
- palisada** -adę, -adzie;
-ady, -ad
- paliwo** -wie; -iwa, -iw
- Pallada** -adzie, -adę
a. **Pallas**
- Palladium** (posążek
Pallas Ateny) ndm
- Pallas** ndm a. **Pallada**
- palma** -mie; -my, palm
- palmiarnia** -rni; -rnie,
-rni a. -rń
- Palmiry** -mir; przym.
palmirski
- palnik** -ka, -kiem; -ki,
-ków
- palować** -luję; -lują
- palpitacja** -cji; -cje, -cji
- palto** -lta, -lcie; -ta, palt
- paltocik** -ka, -kiem; -ki,
-ków
- paluch** -cha; -chy,
-chów
- pałac** -cu; -ce, -ców
- pałasz** -sza; -sze, -szy
a. -szów
- pałaszować** -szuję;
-szują
- pałak** -ka, -kiem; -ki,
-ków
- pałętać się** -am się, -ają
się; -aj się
- pałka** -łkę, -łce; -łki,
-łek
- pałkarz** -rza; -rze, -rzy
a. -rzów
- pamflet** -etu, -ecie; -ty,
-tów
- pamiętka** -tkę, -tce;
-tki, -tek
- pamięć** -ęci
- pamiętać** -am, -ają; -aj
- pamiętnik** -ka, -kiem;
-ki, -ków
- pamiętnikarstwo** -wie
- pamiętnikarz** -rza;
-rze, -rzy a. -rzów
- PAN** (Polska Akademia
Nauk) ndm
a. PAN-u, PAN-ie
- pan** -na, -nu; -nowie,
-nów (skrót: p.)
- panaceum** l.poj. ndm;
l.mn. -cea, -ceów
- Panama** -mie
- panamerykanizm**
-zmu, -zmie
- Panatenaje** -jów
- pancerny**; -ni a. -ne
- pancerz** -rza; -rze, -rzy
a. -rzów
- panczenista** -istę, -iście;
-iści, -istów
- panczeny** (rodzaj
łyżew) -czen
- panda** -ndę, -ndzie;
-dy, pand
- Pandora** (postać mit.)
-orze, -orę
- panegiryczny**; -ni
a. -ne
- panegiryk** -ku, -kiem;
-ki, -ków
- panegiryzm** -zmu,
-zmie
- panegiryzować** -zuję;
-zują
- panel** -lu; -le, -li
- panelowy**; -we
- Paneuropa** (wspólnota
europejska) -pie, -pę;
przym. paneuropejski
- paneuropeizm** -zmu,
-zmie
- panewka** -wkę, -wce;
-wki, -wek
- pangermanizm** -zmu,
-zmie
- panhellenizm** -zmu,
-zmie
- pani B.** -nią W. -ni;
-nie, pań (skrót: p.)
- panienka** -nkę, -nce;
-nki, -nek
- panierować** -ruję; -ruja
- panikarstwo** -wie

V

va banque (wszystko)
ndm

vacat zob. wakat

vademecum zob.
wademekum

Valéry Paul Valéry
ndm a. Paula
Valéry'ego, o Paulu
Valérym

valium (lek) ndm

van Dyck Anton van
Dyck, Antona van
Dycka, z Antonem
van Dyckiem,
o Antonie van Dycku

van Gogh Vincent van
Gogh, Vincenta van
Gogha, Vincentem
van Goghiem,
o Vincencie van
Goghu

varia (plur.) -riów

variétés (teatr
rozrywkowy) ndm

varsaviana (plur.)
-nów (dokumenty
i przedmioty dot.
Warszawy)

varsavianista -istę,
-iście; -iści, -istów

Vasco da Gama Vasco
da Gamie, Vasco da
Gamę

vel (albo; czyli)

Velázquez Diego
Velázquez, Diega
Velázquez, o Diegu
Velázquezie,
Diegowi
Velázquezewi

vendetta zob. wendeta

Verdun ndm

Verlaine Paul Verlaine
ndm a. Paula
Verlaine'a, z Paulem
Verlainem, o Paulu
Verlainie

Verne Juliusz a. Jules
Verne, Juliusza
Verne'a, z Juliuszem
Verne'em, o Juliuszu
Vernie

verte (odwróć) ndm

Vespucci Amerigo
Vespucci ndm
a. Ameriga
Vespuciego,
Amerigiem
Vespuccim

veto zob. weto

via (poprzez, na sposób)
ndm; via e-mail

vice versa (i na odwrót)
ndm

vide (zobacz) ndm
(skrót: v.)

Villon François Villon,
François Villona,
o François Villonie

viritim; elekcja viritim
ndm

Virtuti Militari ndm;
Krzyż Kawalerski
orderu Virtuti
Militari

vis zob. wis

vis á vis (naprzeciwko)
ndm

Vivaldi Antonio
Vivaldi, Antonia
Vivaldiego,
o Antoniu Vivaldim

vivat! zob. wiwat!

volksdeutsch -cha;
-che, -chów

volley zob. wolej

volt zob. wolt

voto w wyrażeniu
primo voto, secundo
voto (z pierwszego
małżeństwa,
z drugiego
małżeństwa): primo
voto Kowalska,
secundo voto Nowak

voctum separatum
(odmienne zdanie)
ndm

W

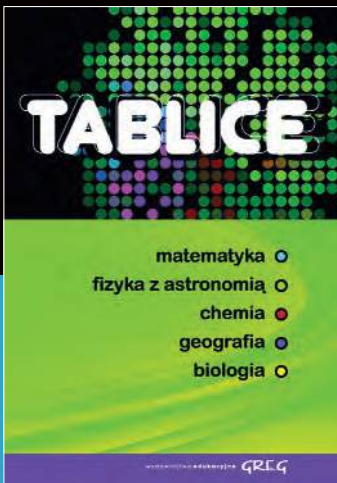
wab -bia
wabić -bię, -bimy; wab,
wabcie
wachlarz -rza; -rze,
-rzy
wachlować -luję; -lują
wachmistrz -rza; -rze
a. -rzowie, -rzów
wachta -chtę, -chcie;
-ty, wacht
wadium l.poj. ndm;
l.mn. -dia, -diów
wafel -fla; -fle, -fli
waga -węę, -wadze;
-gi, wag
wagant -nta, -ncie;
-nci, -ntów
wagarować -ruję; -rują
wagary (plur.) -rów
wagon -nu, -nie; -ny,
-nów
wahacz -cza; -cze, -czy
wahać się -am się, -ają
się; -aj się
wahadło -dła, -dle;
-dła, -deł
wahadłowy; -we
wahanie -nia
wahnąć się -nę się,
-niesz się; -nij się;
-nął się, -nęła się,
-nęli się
wajdelota -otę, -ocie;
-oci, -otów
wakacje -cji

wakat -atu, -acie; -ty,
-tów
wakować -kuje
walc -ca; -ce, -ców
walcownia -ni; -nie, -ni
Waldorff Jerzy
Waldorff, Jerzego
Waldorffa, o Jerzym
Waldorffie
walec -lca; -lce, -lców
walenrodyczny; -ni
a. -ne a. **wallenro-
dyczny**
walenrodzizm -zmu,
-zmie a. **wallenro-
dyzm**
waleń -enia; -enie, -eni
Waleria -rii; -rie, -rii
waleriana -nę, -nie
Walezy -zego, -zym
a. **Walezjusz**
Walgierz Udały
(Wdały) Walgierza
Udałego (Wdałego)
Walia -lii, -lię
Waligóra -urze, -urę
waliza -zę, -zie; -izy,
-iz
walizka -zkę, -zce;
-zki, -zek
walkower -eru, -erze
Wallenrod Konrad
Wallenrod, Konrada
Wallenroda,

o Konradzie
Wallenrodzie
wallenrodzizm -zmu,
-zmie a. wallenro-
dyzm
Wall Street ndm
Walonia -nii
walor -oru, -orze; -ry,
-rów
waloryzacja -cji, -cję
waloryzować -zuję;
-zują
Walpurga -rdzie,
-rge; Noc Walpurgi
a. **Walpurgia** -rgii
walterskotowski; -scy
a. -skie
walterskotym -zmu,
-zmie
waluta -utę, -ucie; -uty,
-ut
wałach -cha; -chy,
-chów
Wałbrzych -cha
wałęsać się -am się,
-ają się; -aj się
wałkoń -onia; -onie,
-oni a. -oniów
wałować -łuję; -łują
Wanda -ndzie; Wand
wampirzyca -cę; -yce,
-yc
wandalizm -zmu, -zmie
wanienka -nkę, -nce;
-nki, -nek

TABLICE

Wydawnictwa GREG to jedyna publikacja na rynku wydawnictw edukacyjnych, łącząca tablice z języka polskiego, wiedzy o literaturze i języku, historii oraz języków obcych. Każdy humanista powinien posiadać informacje z tego zakresu. Książka daje możliwość odnalezienia wiadomości z historii, literatury czy nauki o języku – wszystko znajduje się w jednej książce. Druga część matematyczno-przyrodnicza natomiast zawiera kompleksowy zestaw wiadomości z zakresu nauk ścisłych, który jest potrzebny uczniom na każdym poziomie szkoły – połączono wiadomości z matematyki, fizyki z astronomią, chemii, biologii oraz geografii.

Książki doskonale sprawdzają się podczas samodzielnej nauki, gdy trzeba szybko sprawdzić lub zdobyć konkretne informacje i dane, jak również w czasie pracy na lekcjach, pisania zadań czy przy powtórkach do egzaminów, matury.

ISBN 978-83-7517-278-2

9 788375 172782 >

księgarnia internetowa:
www.greg.pl